دلالی تانخورده

در آستانه عید غدیر، خرید وفروش اسکناس‌های نو در پشت دیوار بانک‌ها رونق گرفته است

گزارش خبری

سیده ملیحه فلاح هاشمیان

فریاد می‌زند دلار، اما روی زین موتورش انواع واقسام اسکناس نوی ریالی را چیده است. جواب نگاه پرسشگر ما و لبخند عکاس روزنامه از این تناقض را با تلخندی می‌دهد و می‌گوید: «یک سال داد می‌زنیم دلار، این یک هفته که می‌خواهیم ریال نو بفروشیم، قاتی کرده‌ایم.» اگر از سادات باشید و به دنبال پول، احتمالا در روزهای نزدیک به عید بزرگ غدیر خم، برای تهیه عیدی سری به خیابان امام خمینی (ره) مشهد زده اید و با فروشنده‌های اسکناس‌های نو برخورد کرده‌اید. شاید هم چون بانک ملی برای دریافت پول نو دست رد به سینه شما زده است، مجبور شده اید برای تهیه اسکناس‌های تانخورده، تا چند برابر ارزش آن هزینه پرداخت کنید.

حدود یک هفته‌ای می‌شود که فروشندگان پول، بازار را دو قسمت کرده‌اند، پیاده رو سمت بانک ملی، بورس ریال فروش‌ها و پیاده رو سمت اداره پست مرکزی، بورس دلار فروش‌ها شده؛ البته این روزها کفه رفت‌وآمد در بورس ریال فروش‌ها، سنگین‌تر است.

پول نو نداریم

می‌گویند سوالی که جوابش را می‌دانید، نباید بپرسید، اما بازهم برای اینکه خیالمان راحت شود، قبل از اینکه سراغ فروشندگان خیابانی ریال برویم، برای بار چندم در یک هفته اخیر به بانک ملی مرکزی می‌رویم، اما جوابمان همان است که روز اول گفتند: «پول نو نداریم.» به شعب دیگر بانک‌ها هم سر می‌زنیم. نتیجه همان است؛ خبری از اسکناس‌های تانخورده نیست. برخی سادات می‌گویند که شنیده‌اند باید برای دریافت پول نو از بانک‌ها، از یک ماه قبل ثبت نام می‌کردند، اما کسی از باجه‌داران بانک آن را در یا تایید نمی‌کند و همه می‌گویند که بی‌خبر هستند.

عکس: سعید کلی | شهرآرا

ارزش اسکناس بیشتر؛ سود کمتر

همه به دیوار بانک ملی تکیه زده‌اند و بساط فروش اسکناس‌های نو را در مقابلشان پهن کرده‌اند. اول از همه یک کودک ده ساله ایستاده است با دو بسته اسکناس ۱۰ هزار ریالی و یک بسته ۲۰ هزار ریالی و پشت سر چند نفری که قیمت می‌گیرند. ما سوال تکراری «چند؟» را می‌پرسیم و او مثل یک نوار ضبط شده می‌گوید: «هزاری ۱۸۰، ۲ هزاری ۲۸۰.» معنی‌اش این می‌شود که شما باید برای یک بسته صد تایی اسکناس هزار تومانی، ۱۸۰ هزار تومان پرداخت کنید و برای بسته ۲ هزار تومانی، ۲۸۰ هزار تومان.

سراغ فروشنده بعدی می‌رویم. قیمت‌ها در این بورس تقریبا یکی است. در این بازار، بسته ۵ هزار تومانی چاپ جدید ۸۰۰ هزار تومان و قدیمی‌ها ۶۸۰ هزار تومان، بسته ۱۰ هزار تومانی، یک میلیون و ۲۵۰ هزار تومان و بسته‌های ۵۰۰ تومانی، ۱۵۰ هزار تومان قیمت دارد.

به قول یکی از فروشنده‌ها هرچه ارزش اسکناس بیشتر باشد، سود آن کمتر است. این یعنی شما باید برای اسکناس‌های نو ۵۰۰ تومانی ۲۰۰ درصد، برای هزار تومانی‌ها ۸۰ درصد، برای ۲ هزار تومانی‌ها ۴۰ درصد، برای ۵ هزار تومانی‌های چاپ قدیم ۳۶ درصد و برای اسکناس‌های ۱۰ هزار تومانی، ۲۵ درصد سود پرداخت کنید.

اسکناس درحد نو

دو پسر نوجوان اسکناس‌های ۱۰، ۵۰، ۱۰۰، ۲۰۰ و ۵۰۰ تومانی را در پلاستیک‌های شفاف پیچیده‌اند و روی یک جعبه میوه ردیف کرده‌اند. یکی‌شان می‌گوید: هر بسته ۱۰۰ هزار تومان. می‌گویم: بسته ۵۰۰ تومانی را همکارانتان ۱۵۰ هزار تومان می‌فروشند. می‌گوید: آن‌ها نو است و این‌ها در حد نو، تاندارد اما به «ترق ترقی» اسکناس نو هم نیست. می‌پرسیم: هزاری و ۲ هزاری در حد نو چند؟ پاسخ می‌دهد: فقط ۵۰۰ به پایین.

در بین همین پرس‌وجوهای ما، فروشنده کناری با یک خانم بحثش می‌شود که باید کارت شناسایی نشان دهد یا با کارت بانکی که برایش پیامک می‌آید، خرید کند. بالاخره کنار می‌آیند و فروشنده یک تکه مقوای سفید را که شماره کارتش را با ماژیک روی آن نوشته است، به دست خانم خریدار می‌دهد تا برود و پول را به کارت واریز کند. ما جرا را از فروشنده می‌پرسیم. می‌گوید: برخی افراد با کارت بانکی دیگران می‌آیند و چند میلیون هم خرید می‌کنند. بعد کاشف به عمل می‌آید که کارت خودشان نبوده است و وقتی صاحب کارت پیگیری می‌کند، یقه ما را می‌گیرد.

روزی ۲۰ میلیون تومان فروش پول نو

از فروشنده‌های این خیابان می‌پرسیم که با توجه به قیمت اسکناس‌ها فروش دارند؟ بازارشان رونق دارد یا کم فروغ است؟ جواب همه آن‌هایی که این سوال را ازشان می‌پرسیم، یک بله محکم است: «بله؛ فروش خوبی داریم»، اما زیر بار نمی‌روند که جزئیات بیشتری برایمان بگویند. سعی می‌کنند با یکی دو جمله، بحث را جمع کنند؛ مثلا اینکه روزی چند میلیون می‌فروشیم، خوب است، خدا را شکر. در این بین یک فروشنده جوان، جواب‌های کامل‌تری می‌دهد. او می‌گوید: از یک هفته قبل تا همین امروز، به طور میانگین روزی ۲۰ میلیون تومان فروش داشته‌ایم. اتفاقا امسال چون کرونا کم شده است، میهمانی‌ها رونق گرفته و تقاضا برای پول نو بیشتر شده است. البته سود ما یک تا یک میلیون و ۵۰۰ هزار تومان بیشتر نیست، چون خودمان هم از واسطه می‌خریم.

از تهران می‌خریم

از همین فروشنده جوان می‌پرسیم این اسکناس‌ها در این حجم از کجا به پشت دیوارهای بانک رسیده است؟ می‌گوید: از دلال‌های تهران. هرقدر بخواهید، پول نو دارند. البته چند دست می‌چرخد تا به ما برسد؛ مثلا همین بسته‌های هزاری، ۱۶۵ هزار تومان به دست ما رسیده است؛ یعنی فقط ۱۵ هزار تومان سود می‌کنیم. قانع نمی‌شویم. سوالمان را از فروشنده‌های دیگر هم می‌پرسیم. پاسخ‌ها همین است. همه راست یا دروغ یک جمله را می‌گویند که این پول‌ها از تهران آمده است و نهایت سود آن‌ها در هر بسته، ۱۰ تا ۲۰ هزار تومان است.

چرا همیشه در زمان‌هایی که تقاضا برای پول نو زیاد است، اسکناس‌های تانخورده به جای شعب بانک دست دلال‌هاست؟ متقاضیان پول نو از چه زمانی باید به فکر باشند تا بتوانند نیاز خود را از شعب بانکی تامین کنند؟ تاکنون چه میزان پول نو در شعب بانک‌های مشهد توزیع شده است و ناظران برای کنترل آن چه اقداماتی انجام می‌دهند؟ یک منبع آگاه در بانک ملی که نمی‌خواهد نامی از او برده شود، می‌گوید که بانک ما فقط گرفتن آمار توزیع پول نو را برعهده دارد و وظیفه اصلی توزیع آن بر عهده خزانه بانک مرکزی است. او می‌گوید: گاهی خود ما نیز در روزهایی که تقاضا برای پول نو زیاد است، از این افراد خرید می‌کنیم و ما هم نمی‌دانیم که این پول‌ها دقیقا از کجا می‌آید، اما اطمینان داریم که از شعب بانکی مشهد نیست. با دفتر ناظر بانک مرکزی در استان تماس می‌گیریم که متاسفانه تا لحظه تهیه این گزارش، موفق به برقراری ارتباط با مسئولان آن دفتر نمی‌شویم و این سوال همچنان به قوت خود باقی می‌ماند که این پول‌ها در این حجم چطور به پشت دیوارهای بانک رسیده است؟

قیمت بسته صدتایی اسکناس نو

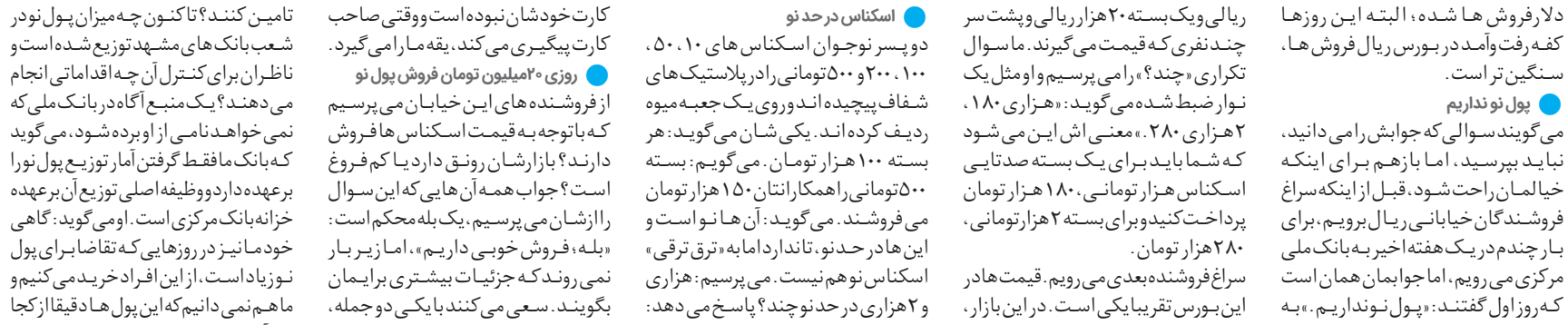

دورخیز دولت برای مهار بازار اجاره

جزئیات بسته جدید حمایت از مستاجران اعلام شد

گزارش جیبی

محسن موسوی‌زاده

بازار اجاره مطابق سال‌های گذشته با ورود به زمان اوج جابه‌جایی دچار التهاب شده است. خردادامسال نرخ رشد سالیانه اجاره در کل کشور ۵۱ درصد بود. شرایط به گونه‌ای است که اجاره‌بها سهم زیادی از هزینه خانوار را به خود اختصاص داده و مشکلات بی‌شماری را برای دهک‌های پایین و متوسط ایجاد کرده، بنابراین دولت درصدد سامان‌دهی بازار مسکن و اجاره برآمده است. در این زمینه، بسته‌ای به نام «بسته پیشنهادی سامان‌دهی بازار مسکن و اجاره‌بها» با پنج محور طراحی شده است. این محورها شامل تعیین سقف برای قراردادهای اجاره، دائمی شدن پرداخت کمک ودیعه مسکن در هرسال، تسهیل وثایق بانکی وام اجاره، اولویت قرار دادن دهک‌های اول تا سوم در پرداخت وام ودیعه و اختصاص مشوق‌های تسهیلاتی و مالیاتی به موجرانی است که مصوبات دولت را رعایت می‌کنند.

هرچند برخی افراد این روزها منتقد دخالت ورود دولت به حوزه اجاره مسکن هستند و این مسئله را به زیان مستاجران ارزیابی می‌کنند، مطالعات دفتر اقتصاد مسکن وزارت راه و شهرسازی، نشان می‌دهد که مهم‌ترین درس آموزی از تجربیات جهانی در زمینه تامین مسکن، آن است که به دلیل ویژگی‌های بازار اجاره، بدون دخالت و حضور دولت و بخش عمومی، سامان‌دهی این بازار با هدف تامین حقوق کم درآمدها در یافتن سرپناه مناسب، مشکل و ناممکن است. برای این منظور باید از چهار مسیر اقدام کرد. این مسیرها از «حمایت از شکل‌گیری نهادهای غیردولتی و تشکل‌های حرفه‌ای اجاره‌داری»، «اصلاح نظام مالیات‌های بخش مسکن» و «هدایت تسهیلات بخش مسکن به بازار اجاره» می‌گذرد. کارشناسان اقتصادی معتقدند که با اصلاح مالیات‌های بخش مسکن، می‌توان ریسک بدون استفاده گذاشتن خانه‌های ساخته‌شده را افزایش داد و با معافیت خانه‌های اجاره‌ای از پرداخت مالیات، مسیر عرضه در این بازار را تقویت کرد. اعمال سیاست‌های کنترل اجاره و منطقی کردن نسبت اجاره به درآمد، می‌تواند جزو برنامه‌های سامان‌دهی بازار اجاره باشد.

آن‌طور که بررسی‌ها نشان می‌دهد، در کشورهایی که به کنترل اجاره مسکن موفق شده‌اند، سیاست‌گذار از مالیات اصلی که همان مالیات سالانه بر ملک است، برای تنظیم معامله‌گری در بازار مسکن بهره جسته است، این در حالی است که در دولت گذشته، تنها مالیات‌های فرعی همچون وضع «مالیات بر خانه‌های خالی» و «مالیات بر خانه‌های لوکس» بود که مورد توجه سیاست‌گذاران قرار گرفته بود. در الگوی جهانی «تنظیم بازار مسکن با مالیات» ثابت شد که مقابله با سفته‌بازی و سوداگری ملکی بدون استفاده از اهرم مالیات اصلی، غیرممکن است.

در پایان باید گفت تجربه کشورهای موفق، نشان می‌دهد که راهکارهای تنبیهی و تشویقی مانند بخشودگی مالیاتی یا افزایش مالیات نسبت به مبلغ اجاره، تأثیرگذاری بیشتری بر کنترل بازار اجاره دارد. در این روش با هزینه دولت (به وسیله کاهش درآمد مالیاتی)، راهکارهای تشویقی برای کنترل قیمت اجاره‌بها اجرا می‌شود و از طریق راهکار تنبیهی (افزایش مالیات اجاره) دولت با هزینه کمتری، بازار مسکن را سامان‌دهی می‌کند.

پیش‌بینی

کاظم محمدی نیک‌خواه، کارشناس صنعت خودرو: در حال حاضر بین عرضه و تقاضا در بازار خودرو تعادل برقرار نیست، رکود بر بازار حاکم است و هیچ خریدوفروشی انجام نمی‌گیرد. به نظر می‌رسد این روند در روزهای آینده نیز ادامه داشته باشد.

تغییر قیمت انواع خودرو در بازار مشهد در یک هفته گذشته

خبرچین

عرضه قطره چکانی روغن موتور دولتی

ایسنا| حامد یزدی زاده، رئیس اتحادیه صنف فروشندگان روغن موتور مشهد، گفت: براساس آمارهای موجود وزارت صمت، عرضه روغن موتور دولتی از ۱۴ تا ۲۰ خرداد برای خراسان رضوی، تنها ۳/۵ درصد بوده است، درحالی که این عدد باید بیشتر از ۱۰ درصد باشد. این عرضه قطره چکانی به این دلیل است که عاملیت شرکت‌های نفتی در استان بسیار کم و تنها ۱۰ عدد است.

خروج تیبا، ساینا، سمند و ۴۰۵ از چرخه تولید

فارس| مهدی اسلام پناه، رئیس سازمان ملی استاندارد، در نشست با وزیر صنعت، با تاکید بر کیفیت و کسب رضایت مشتریان، از رفع عیوب پرتکرار خودروها خبر داد و خروج خودروهای تیبا، ساینا، سمند و ۴۰۵ از چرخه تولید را اعلام کرد. رضا فاطمی امین، وزیر صمت، هم با اشاره به خروج خودروهای تیبا، ساینا، سمند و ۴۰۵ از چرخه تولید، اظهار کرد: خودروسازان موظفند در اجرای تکالیف قانونی خود که رضایت مشتریان را به دنبال دارد، از هیچ کوششی دریغ نکنند.

کاهش قیمت مرغ، تخم‌مرغ و شکر

مهر| بررسی وضعیت قیمت کالاهای اساسی و اقلام ضروری خانوار در هفته چهارم تیرماه، حاکی از کاهش قیمت تخم‌مرغ، مرغ و شکر نسبت به هفته قبل است. قیمت مرغ با حدود ۷ هزار تومان کاهش نسبت به هفته گذشته به ۵۸ هزار و ۳۰۰ تومان در هر کیلوگرم رسیده و هر شانه تخم‌مرغ نیز حدود ۱۵ هزار تومان کاهش قیمت یافته است. همچنین شکر که در هفته‌های گذشته تا ۳۰ هزار تومان نیز فروخته می‌شد، قیمتش با حدود ۶ هزار تومان کاهش به کیلویی ۲۴ هزار تومان در خرده‌فروشی‌ها رسیده است.

«روستابازار»؛ عامل کوتاهی دست واسطه‌ها

ایرنا| معاون وزیر ارتباطات و مدیرعامل شرکت ملی پست گفت: روستاییان می‌توانند از طریق سامانه «روستابازار» محصولات تولیدشده و صنایع دستی خود را با حذف دست واسطه‌ها و با استفاده از خدمات لجستیک پست به فروش برسانند. محمود لیائی در دیدار با استاندار خراسان رضوی افزود: مزیت اصلی سامانه روستابازار، توسعه کسب‌وکار و حمایت از تولیدکنندگان مناطق روستایی کشور است. وی ادامه داد: شرکت ملی پست در تلاش است با اجرای چند طرح مهم در جهت رشد اقتصادی کشور و نیز افزایش خدمات دهی نوین به مردم گام بردارد. یعقوبعلی نظری، استاندار خراسان رضوی، نیز در این دیدار بیان کرد: پست می‌تواند در تقویت تجارت الکترونیک و نیز در بحث زنجیره انتقال کالاها به ویژه از بنگاه‌های اقتصادی روستایی، نقشی موثر ایفا کند.

آماده‌سازی بازارچه مرزی باجگیران برای بازگشایی

ایرنا| معاون حمل‌ونقل اداره کل راهداری و حمل‌ونقل جاده‌ای خراسان رضوی گفت: اقدامات اولیه مشترک با ترکمنستان برای بازگشایی بازارچه مرزی باجگیران در شهرستان قوچان در حال انجام است. رضا صحراگرد افزود: مطابق توافق صورت گرفته، احتمالا پس از آماده‌سازی غرفه‌ها و مکان، بازارچه مرزی باجگیران که بیش از دو سال تعطیل بود، تا حدود دو هفته دیگر بازگشایی می‌شود. این بازارچه مرزی در دو سوی مرز ایران و ترکمنستان ۳۰ غرفه دارد که ۲۰ غرفه آن در سمت ایران واقع است.

عدد خبر

۳۰ درصد

ایرنا| رضا صحراگرد، معاون حمل‌ونقل اداره کل راهداری و حمل‌ونقل جاده‌ای خراسان رضوی، گفت: خوشبختانه مقایسه آمار ترددهای تجاری بهار امسال از دو مرز زمینی سرخس و لطف‌آباد با سه ماهه نخست سال ۱۴۰۰ نشان می‌دهد که عبور کامیون‌ها با بار ترانزیت ورودی و خروجی و صادرات و واردات، ۳۰ درصد افزایش یافته است.

۱۰ هزار واحد

اقتصادنیوز| بورس اوراق بهادار تهران دیروز در یک روند ریزشی قرار گرفت، به گونه‌ای که شاخص کل در پایان معاملات با کاهش ۱۰ هزار و ۲ واحدی به رقم یک میلیون و ۴۸۰ هزار و ۴۹ واحد رسید.